

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Дунасі І.І.

студентка,

Київський університет імені Бориса Грінченка

*Науковий керівник: **Безпалько О.В.***

доктор педагогічних наук, професор, директор,

Інститут людини

Київського університету імені Бориса Грінченка

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СІМЕЙНОГО ПАТРОНАТУ НЕУРЯДОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ В УКРАЇНІ

Упродовж останніх років збільшується кількість дітей, позбавлених батьківського піклування внаслідок вилучення з сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. В Україні на сьогодні функціонує 774 інтернатних закладів та установ соціального захисту дітей. За моніторинговим дослідженням чисельність дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають в інтернатних закладах станом на 2016 рік становить близько 9 тисяч.

Саме тому на сьогодні, пріоритетним напрямком соціальної політики щодо дитинства є розвиток сімейних форм виховання: прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу. Разом з цим наразі в Україні активно запроваджується неурядовими організаціями альтернативний догляд дітей, зокрема сімейний патронат [1, с. 208]. Це професійна комплексна послуга, що передбачає тимчасовий догляд і виховання дитини, яка опинилася у складних життєвих обставинах та потребує захисту, в сім'ї патронатного вихователя, та одночасне надання фахівцями соціальної сфери інтенсивних підтримуючих послуг сім'ї дитини для відновлення її здорового функціонування [2]. Запровадження послуги патронату спрямовано на недопущення розміщення дітей в притулки, центри соціально-психологічної реабілітації та інтернатні заклади.

Емпіричне дослідження проводилось на базі Міжнародної благодійної організації «Партнерство «Кожній дитині». Досліджувалась група спеціалістів районних Центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді м. Києва та районних Служб у справах дітей м. Києва.

Нами було розроблено опитувальник з метою вивчення поінформованості представників сфери захисту дітей та підтримки сімей

з дітьми м. Києва про досвід впровадження сімейного патронату неурядовими організаціями.

Участь в анкетуванні взяли 15 респондентів: керівники ЦСССДМ (7%), спеціалісти ЦСССДМ (33%), керівники ССД (7%), заступники керівника ССД (7%), спеціалісти ССД (46%).

Під час дослідження було з'ясовано, що всі спеціалісти (100%) знайомі з поняттям «сімейний патронат». На питання, які неурядові організації запроваджують сімейний патронат в Україні респонденти вказали (100%) лише МБО «Партнерство «Кожній дитині».

Більшість респондентів оцінюють ініціативу неурядових організацій щодо розвитку сімейного патронату в Україні позитивно (73%).

Досвід взаємодії спеціалістів з неурядовими організаціями в процесі надання послуг патронату дітям у громаді мають менше половини опитаних (47%), не мають досвіду (53%).

Всі опитані фахівці були учасниками семінарів, тренінгів, які проводила МБО «Партнерство «Кожній дитині» з метою поширення сімейного патронату.

Спеціалісти зазначили, що для ефективного запровадження сімейного патронату у практику соціальної роботи бракує:

- мотивації громадян (7%);
- вдосконалення законодавчої бази з надання послуги патронату (13%);
- відсутня широка рекламна кампанія на державному рівні (7%);
- обізнаності громадян стосовно суті послуги сімейного патронату та алгоритму надання даної послуги (13%);
- більшого удосконалення роботи, спрямованої на пошук кандидатів в патронатні вихователі, відсутність постанови КМУ щодо діяльності послуг патронату над дитиною (20%);
- бажання громадян створювати патронатні сім'ї, надто велика кількість документів, яку потрібно оформити під час влаштування дітей у патронатну сім'ю (7%);
- підтримки громадян, недостатнє матеріальне забезпечення громадян не дає змоги влаштувати дітей (7%);
- практичних навичок спеціалістів та обізнаності щодо впровадження сімейного патронату (26%).

Відповіді спеціалістів також дають можливість визначити, роль неурядової організації у процесі запровадження послуги сімейного патронату:

- виконує посередницьку функцію (20%);
- інформаційне значення (7%);

- надає можливість залучення благодійних фондів, спеціалістів – психологів, тренерів, сприяє пошуку кандидатів в патронатні вихователі (7%);
- інформаційного супроводження потенційних кандидатів у патронатні вихователі (7%);
- впровадження кращих практик сімейного виховання (13%);
- співпраця з органами державної влади (13%);
- вдосконалення законів (26%).

Таким чином, сімейний патронат є новим досвідом для України та активно запроваджуватися неурядовими організаціями. В подальшому необхідно розвивати взаємодію державних і неурядових організацій в процесі надання послуг патронату дітям.

Список використаних джерел:

1. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. – 2-ге видання / За заг. ред. проф. І. Д. Звереві. – Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. – 536 с.
2. Офіційний сайт Міжнародної благодійної організації «Партнерство «Кожній дитині» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.p4ec.org.ua>. – Назва з титул. екрану.

Силкіна С.А.

аспірант,

*Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ПРИНЦИПИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ВАЖКОВИХОВУВАНИХ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ СІЛЬСЬКОЇ ШКОЛИ

Однією з найбільш гострих проблем сучасної соціально-педагогічної науки без сумніву можна назвати дослідження явища важковихованості підлітків. Велика кількість науковців в усі часи намагалась знайти ефективні шляхи, форми та методи роботи з даною категорією учнів. Особливого ж значення наявність даних підходів набуває, коли мова йде про важковихованих підлітків саме сільської місцевості. На нашу думку, найбільш доцільною та вдалою у діяльності з такими учнями є соціально-педагогічна підтримка. Її термінологічне визначення дають у своїх роботах багато науковців, зокрема: І. Кочерга [3], Л. Оліференко [5], І. Ліпський [4], Л. Романовська [6] та інші.